

Concept verslag van het overleg van 9 juli 2018

Aanwezigen:

Voorzitter:	dhr. Bas Jan van Bochove
Provincie Flevoland:	dhr. Philippe Spapens (arriveerde om 15:25 uur)
Gemeente Lelystad :	mw. Janneke Sparreboom
Gemeente Lelystad:	mw. V.M. van der Goot
Gemeente Dronten:	dhr. Ton van Amerongen
Gemeente Zeewolde:	mw. Winnie Prins
Gemeente Almere:	dhr. Jan Hoek
Gast Gemeente Almere:	dhr. Rob Leenen
Exploitant van de luchthaven:	mw. Hanne Buis
Exploitant van de luchthaven:	mw. Nelleke van Bezooijen
Luchtverkeersleiding Nederland:	dhr. Jurgen van Avermaete
Omwonenden 1 ^e ring:	mw. Monique Verhoeven
Gast omwonenden:	dhr. Sietse Zeinstra
Omwonenden 2 ^e ring:	dhr. Henk Stoer
Gebruikers van de luchthaven 2 ^e ring:	Dhr. Jack Schoone
Natuur en Milieu Flevoland:	dhr. Robert Atkins
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat:	dhr. René van der Ent
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat:	dhr. Carsten Krooshof
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat:	mw. Petra Boersma

Afwezigen:

Secretaris:	mw. Sonja Born
Provincie Flevoland:	dhr. Jan de Reus
Gebruikers van de luchthaven 1 ^e ring:	mw. Martin van der Meer
Natuur en Milieu Flevoland:	mw. Vera Dam

1. Opening

De voorzitter geeft aan dat provincie Flevoland in het vervolg de stukken graag eerder ontvangt. Dhr. van Amerongen (gemeente Dronten) sluit zich daarbij aan en vraagt om ruimte om na de vergadering nog op stukken te reageren. Hierover wordt afgesproken dat lenW graag deze week nog een reactie ontvangt. Vervolgens wordt het woord gegeven aan dhr. Van der Ent van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (Min lenW) om punten 2 en 3 toe te lichten.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

2. Ontwikkeling Lelystad Airport en 3. Luchthavenbesluit

De punten 2 en 3 worden gezamenlijk toegelicht. Dhr. Van der Ent beschrijft de sporen van het luchthavenbesluit en het vastleggen van de routes. Het eerste spoor betreft het proces om te komen tot een definitief luchthavenbesluit. Na de zomer worden het luchthavenbesluit aan de Ministerraad aangeboden. In het najaar worden het luchthavenbesluit en het geactualiseerde MER ter inzage gelegd en vindt tegelijkertijd de voorhangprocedure plaats in de Eerste en Tweede Kamer waarna de Raad van State haar advies uitbrengt. Naar verwachting zal het LHB medio 2019 definitief zijn. Mw. Verhoeven van het CDO maakt kenbaar graag 5 werkdagen te krijgen om het LHB te lezen en tekstvoorstellen te kunnen doen. Daarop geeft dhr. Van der Ent aan dat hij gaat kijken hoe dit ingepast kan worden. Dit overleg is bedoeld om de inhoudelijke onderwerpen te bespreken, om zo aan de voorkant de input zo goed mogelijk mee te nemen. Het tweede spoor betreft de afronding van het proces rond de routes en bijhorende wijzigingen in het luchtruim voor Lelystad Airport. Hiertoe worden de volgende stappen doorlopen: validatie van de tijdelijke aansluitroutes, toetsing door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT) en Militaire Luchtvaart Autoriteit (MLA). Op het moment dat de routes akkoord worden bevonden, dan wordt de regelgeving daarop aangepast en worden de routes vastgelegd in de luchtvaartgids.

Dhr. Leenen (gemeente Almere) vraagt hoe het zit met de VVR. Dhr. Van der Ent (Min lenW) geeft daarop aan dat dat inderdaad het derde spoor is. Op dit moment de verkeersverdelingsregel wordt afgerond en op korte termijn ter notificatie aan de Europese Commissie (EC) wordt voorgelegd. De verkeersverdelingsregel houdt in dat de capaciteit op Lelystad Airport wordt gereserveerd voor verkeer dat afkomstig is van Schiphol. De EC heeft een half jaar om de verkeersverdelingsregel (VVR) te beoordelen. Indien de Europese Commissie de regel goedkeurt, zal de VVR worden voorgehangen bij de Kamer en voorgelegd voor advisering door de Raad van State. Dhr. Hoek (gemeente Almere) vraagt of er beroep mogelijk is in het geval de EC het voorstel afkeurt. Dhr. Van der Ent geeft aan dat dat niet het geval is. Eventueel kan een nieuw voorstel worden ingediend.

4. Voorstel voor twee extra handhavingspunten op 48 Lden-contour

Mw. Boersma (Min lenW) licht het voorstel toe. Aan de wettelijke voorschriften wordt reeds voldaan met de twee handhavingspunten aan de koppen van de baan. De wet schrijft namelijk handhavingspunten voor aan de koppen van de baan en op / nabij de 56 dB(A) contour bij aaneengesloten bebouwing. Aangezien er geen sprake is van aaneengesloten bebouwing bij de 56 dB(A) Lden contour, zijn alleen handhavingspunten bepaald aan de koppen van de baan. Om die reden wordt voor de extra handhavingspunten gekeken naar locaties op de 48 dB(A) Lden nabij aaneengesloten woonbebouwing. Er zijn nu drie kandidaatlocaties gelegen op de 48 dB(A) Lden contour bij Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen. De heer Van Amerongen (gemeente Dronten) geeft aan de voorkeur te hebben voor een handhavingspunt in Dronten. Daarnaast wordt de suggestie gedaan door zowel dhr. Van Amerongen als mw. Prins (gemeente Zeewolde) om een handhavingspunt nabij Zeewolde neer te leggen. Daarop geeft mw. Boersma aan dat Zeewolde buiten de wettelijke contour van 48 dB(A) Lden en de contour van 40 dB(A) Lden valt. Dit is dan ook eerder iets voor in het kader van monitoring, niet voor handhaving.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Mw. Verhoeven van het CDO brengt het voorstel in voor een handhavingspunt bij Trekkersveld, een industrieterrein net buiten Zeewolde waar ook gewoond wordt. Hierover wordt afgesproken dat suggestie wordt meegenomen en getoetst op de twee criteria (gelegen op 48 dB(A) Lden en aangesloten bebouwd gebied).

Mw. Buis van de luchthaven merkt op dat het extra handhavingspunten betreffen, bovenop de handhavingspunten die reeds bepaald en wettelijk verplicht zijn. Mw. Buis vraagt om het ook vanuit dat oogpunt te bezien. De voorzitter geeft aan Min lenW toe te vertrouwen dat de input zorgvuldig wordt meegewogen in de uiteindelijke keuze voor de handhavingspunten.

5. Voorstel extensieregeling

Dhr. Krooshof licht de extensieregeling toe en geeft aan dat de belangrijkste aanscherping is dat het alleen nog kan gaan om onverwachts vertragende omstandigheden van de laatste vlucht, door slotwijziging, weersomstandigheden en technische mankementen. Mw. Verhoeven van het CDO geeft aan blij te zijn met deze aanscherping, maar nog wel een vraag te hebben. Namelijk wat de voorwaarden zijn voor extensie voor starts tussen 23:00 en 00:00 uur. Daarop geeft de heer Krooshof aan dat dat dezelfde randvoorwaarden zijn als voor landingen, dus door slotwijziging, weersomstandigheden en technische mankementen. Daarnaast vraagt mw. Verhoeven naar hoe de extensies beperkt worden en wat daaraan gedaan wordt. Dhr. Krooshof geeft daarop aan dat dat gehandhaafd zal worden door ILenT. Dit is dan ook een punt voor bespreking in bijvoorbeeld de CROLL. Mw. Buis van de luchthaven geeft aan dat ze eerder heeft aangegeven hier geen partij in te zijn, maar dat ze het wel van belang vindt dat er een uniforme extensieregeling komt voor alle luchthavens, om de synchroniteit tussen luchthavens te borgen. De heer Krooshof geeft daarop aan dat dit ook de bedoeling is.

Mw. Sparreboom (gemeente Lelystad) vraagt om een toelichting hoe het toewijzen van slots in zijn werk gaat. Dhr. Van Avermaete van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) licht dat toe. Er zijn twee soorten slots, die van de luchthaven (die een half jaar van te voren worden vastgesteld) en de operationele slots van het internationale luchtruim. Hier gaat het om slots van het luchtruim. Slotwijzigingen doen zich echter later op de avond niet gauw voor, aangezien het dan vaak minder druk is in het luchtruim. In de praktijk zal moeten blijken hoe dit precies uitwerkt.

Dhr. Zeinstra van het CDO heeft nog een vraag over de extensieregeling, namelijk wanneer een extensie kan optreden, of dat gekoppeld kan worden aan bemanning in de cockpit. Daarover wordt geconcludeerd dat dat niet zo eenvoudig gekoppeld kan worden aan een specifiek moment en zich dat in de praktijk moet uitwijzen. Wat voorop staat is dat het moet samenhangen met de laatste vlucht.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Dhr. Hoek van Almere merkt op dat het belangrijk is dat de extensieregeling zorgvuldig tot stand komt. Dhr. Hoek doet de suggestie om extensieregeling mee te nemen in monitoring. Daarop is aangegeven dat dit door de ILenT al wordt gemonitord. Daarop wordt voorgesteld het desalniettemin in de monitoring een plek te geven, om zo vinger aan de pols te houden. Dhr. Van der Ent geeft daarop aan die suggestie mee te nemen.

6. Ingelast agendapunt: VFR routes

Dhr. Van der Ent licht het proces rond de VFR routes toe en dhr. Dhr. Van Avermaete geeft een inhoudelijke toelichting. Het proces bevindt zich in afrondende fase. De consultatie heeft al in 2014 plaatsgevonden. Naar aanleiding van de consultatie in het najaar van 2017 van de aansluitroutes zijn wijzigingen aangebracht, zoals het verkleinen van de CTR (gecontroleerde luchtruim door luchtverkeersleiding in toren), die effect hebben op de VFR routes. De VFR routes zijn daardoor korter geworden, de zuidelijke VFR routes zijn iets verlegd om te voldoen aan de ontwerpisen en de noordelijke VFR routes zijn aan weerszijden van de rijksweg A6 gelegd (heen/terug). Voorgesteld wordt om dit proces op korte termijn af te ronden door het organiseren van een informatiesessie waarop de wijzigingen van de VFR routes aan de belanghebbenden wordt gepresenteerd. Een dergelijke bijeenkomst kan door LVNL/CLSK in samenwerking met lenW op korte termijn worden georganiseerd.

Mw. Sparreboom (gemeente Lelystad), dhr. Van Amerongen (gemeente Dronten), mw. Prins (gemeente Zeewolde) en dhr. Hoek (gemeente Almere) zijn allen voorstander van een bijeenkomst. Dhr. Spapens van de provincie Flevoland geeft aan dat hij het belangrijk vindt dat de gemeenten en CDO goed betrokken worden. Het CDO geeft aan dat zij geen rol voor zichzelf ziet en daarom ook geen mening heeft, omdat zij buiten het gebied van de VFR routes vallen. Dhr. Van Amerongen dringt aan op een bijeenkomst in Dronten. De afspraak wordt gemaakt dat eerst ingezet wordt op één bijeenkomst, en als er veel aanmeldingen zijn er een extra bijeenkomst wordt georganiseerd. De locatie wordt in overleg met de vier gemeenten en provincie bepaald. Afsproken wordt dat elke gemeente een contactpersoon aandraagt om dit samen met lenW (voortouw) en LVNL te organiseren. Dit kan worden doorgegeven aan Frederik Demeyere (frederik.demeyere@minienm.nl). Mw. Buis merkt op dat zij wel een rol voor het CDO ziet, gezien koppeling met circuits en geeft CDO dan ook het advies om wel mee te kijken.

Dhr. Atkins van Natuur en Milieu Flevoland vraagt of er contact is met de relevante partijen als het gaat om windturbines. Daarop antwoord dhr. Van der Ent bevestigend dat dat het geval is en dat dat contact er is.

Tot slot geeft dhr. Van der Ent aan dat een actuele factsheet over routes handig zou zijn en geeft aan daar zorg voor te gaan dragen.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

7. Voorstel tekst over monitoring en evaluatie in het Luchthavenbesluit

Mw. Boersma licht kort toe dat het document dat voorligt een aanzet is voor de tekst in het Luchthavenbesluit over monitoring en evaluatie en dat dit moment bedoeld is om daarop te reageren dan wel nog input mee te geven.

Mw. Prins (gemeente Zeewolde) geeft aan dat ze waarde hecht aan monitoring van afwijken van routes. Dhr. Van Avermaete merkt op dat hij zich afvraagt hoe zinvol dat is. Dit gezien het feit dat routes het uitgangspunt vormen onder de 6000 voet en dat er alleen afgeweken wordt indien daar vanuit veiligheid aanleiding toe is. Boven de 6000 voet is het (geluids)effect beperkt.

Mw. Prins geeft aan het belangrijk te vinden dat ook naar ultrafijnstof wordt gekeken. Dhr. Van der Ent geeft hierover aan dat rond Schiphol een onderzoek loopt dat over een aantal jaar resultaten zal opleveren. Daarnaast merkt dhr. Spapens dat ultrafijnstof als gevolg van vliegverkeer alleen kortbij de luchthaven aan de orde is. Mw. Prins geeft aan hierover onvoldoende informatie te hebben om zich een goed beeld te kunnen vormen. Daarop heeft Min IenW de toezegging gedaan om hierover nader informatie aan de CROLL leden toe te sturen.

Dhr. Spapens benadrukt het belang om duidelijk onderscheid te maken tussen Flevoland en het oude land, gezien het feit dat de situatie dichterbij de luchthaven anders is dan verder weg van de luchthaven. Hij merkt daarop dat het goed is om daar waar mogelijk aan te sluiten.

Mw. Verhoeven van het CDO merkt op dat nog goed gekeken moet worden naar de vijf jaar ten aanzien van monitoring van voedselveiligheid en dat dat mogelijk eerder moet worden uitgevoerd als gevolg van de openstelling in 2020. Hierover wordt afgesproken dat mw. Boersma van Min IenW daar samen met dhr. Spapens provincie en CDO nog even naar kijkt.

Mw. Buis van de Luchthaven geeft aan dat het goed is om voor monitoring 'oude land' te kijken naar wat op het 'nieuwe land' gebeurt, maar dat het wel van belang is rekening te houden met verschillen die het gevolg zijn van de ligging verder van de luchthaven.

8. Rondvraag

Mw. Verhoeven heeft nog een paar punten voor de rondvraag. Als eerste heeft ze het verzoek om dat er geen vracht zal landen op Lelystad Airport vast te leggen, om zeker te stellen dat dat niet te gebeuren. Daarop geeft dhr. Van der Ent van Min IenW aan dat dit op dit moment ook een politiek onderwerp is en dat er op korte termijn een brief over naar de kamer zal gaan, die ook met de CROLL leden gedeeld zal worden. De brief is inmiddels verzonden en wordt met dit verslag meegestuurd.

Mw. Verhoeven geeft aan dat CDO er moeite mee heeft dat allerlei bewonersgroepen zich vertegenwoordigen als "Bewonersvertegenwoordigers LA". Het CDO staat voor een constructief kritische en adequaat professionele opstelling en wil ook graag dat haar plek in het proces helder is. Dat beeld wordt gedeeld. Ook wordt geconstateerd dat dit niet altijd te beïnvloeden is.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Tot slot wordt er nog een vraag gesteld over de belevingsvlucht. Dhr. Van der Ent geeft aan dat die middag de voorzitter van de Regiegroep dhr. Van der Vlist het rapport heeft aangeboden aan de Minister van IenW. Daaruit komt naar voren dat op verschillende locaties hogere waarden zijn gemeten dan berekend. Verschillen tussen meten en rekenen zijn inherent aan het feit dat het één vlucht is die op één moment gemeten is. Uit het gehouden onderzoek naar hoe de belevingsvlucht is ervaren, komt naar voren dat mensen in rustige omgeving negatiever reageren dan mensen in een bebouwde omgeving en dat mensen op het 'oude land' negatiever zijn dan daarbuiten. Dit alles met de kanttekening dat het geen representatief onderzoek is, want het is ingevuld door mensen die daar zelf voor gekozen hebben, dus met aandacht voor de belevingsvlucht.

9. Sluiting

Naar aanleiding van het verzoek van dhr. Van Amerongen aan het begin van de vergadering wordt bevestigd dat deze week nog een inhoudelijke reactie op de stukken gegeven kan worden.

Actiepunten van de actielijst van 9 juli 2018

Datum overleg	Uitvoerder	Onderwerp	Streefdatum
10 april 2017	Voorzitter En elke deelnemende partij van de CRO	Geluidsisolatie woningen buiten de 40 Ke-zone. Bij ministerie aandacht vragen voor dit knelpunt	Doorlopend Is deze inmiddels afgehandeld?
9 oktober 2017	Provincie Flevoland; Mw. Verhoeven, Mw. Dam, Dhr. Stoer, Dhr. Fackeldey, Dhr. Van Amerongen.	Vorbereidingsgroep meldingen vliegtuigoverlast. Uitwerking voorstel	8 oktober 2018
9 oktober		Communicatie over geluid meten en berekenen.	
12 maart 2018	Mw. Buis en CDO	Afspraken over calamiteiten- en schade	Voor de opening
28 mei 2018	secretaris	Privacyverklaring bekend maken	Mei/juni 2018. Afgehandeld
9 juli 2018	IenW	Informatiesessie/presentatie aan belanghebbenden over wijzigingen van de VFR routes	Volgt
9 juli 2018	Gemeente Almere, Dronten, Lelystad, Zeewolde	Contactpersoon aandragen om dit samen met IenW (voortouw) en LVNL de informatiesessie te organiseren. Doorgeven aan Frederik Demeyere (frederik.demeyere@minienm.nl).	Op korte termijn
9 juli 2018	dhr. Van der Ent	Zorgt voor een actuele factsheet over routes	Volgt
9 juli 2018	mw. Boersma van Min IenW, dhr. Spapens provincie en CDO	Afstemming over de tekst over uitvoering van de monitoring voedselveiligheid als gevolg van de openstelling in 2020	Afstemming heeft plaatsgevonden
9 juli 2018	IenM	Kamerbrief geen vracht op Lelystad Airport	afgehandeld
9 juli 2018	I&M	Informatie over ultrafijnstof	Op korte termijn